

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Møte om eksamen og vurdering i grunnskulen 07.02.2014

Om statistikk for 2013, fastsetting og klage på standpunktkarakter

v/ Seniorrådgjevar Annhild Lorentzen

Tal innkomne klager

	2009	2010	2011	2012	2013
Fagkarakter standpunkt	100	103	101	80	64
Ordenskarakter	4	1	3	2	1
Åtferdskarakter	2	2	1	2	-
Munnleg eksamen	0	0	1	1	2
Annulering skriftleg eksamen				1	
Skriftleg eksamenskarakter	41	33	59	35	99

Klage på standpunktkarakter fordelt på kommunar / skular

Klager frå	2009	2010	2011	2012	2013
Tal kommunar	19	19	19	20	15
Tal skolar	30	30	29	26	22

Standpunktklager fordelt på karakter

Karakter	2009 % klager	2010 % klager	2011 % klager	2012 % klager	2013 % klager
1	1,0	1,9	3,0	1,3	4,7
2	11,0	13,6	15,8	5,0	14,1
3	28,0	22,3	22,8	32,5	25,0
4	43,0	37,9	42,6	43,8	39,1
5	17,0	20,4	15,8	17,5	17,2
IV		3,9			

Klager på standpunktkarakter - resultat

År	Avvist	Tilbake for ny vurdering	Karakter endra	Karakter uendra	Samla medhald
2009	69 %	31 %	59 %	41 %	17 %
2010	69 %	31 %	59 %	41 %	18 %
2011	46 %	54 %	69 %	31 %	37 %
2012	45 %	55 %	27 %	73 %	15 %
2013	30 %	70 %	45 % (manglar)	55 % (manglar)	27 % (manglar)

Kapittel 5 i forskrift til opplæringslova

- Klageinstansen skal berre ta stilling til om gjeldande reglar for karakterfastsetjing er følgd
- Klageinstansen tar ikkje stilling til om karakteren er i samsvar med eleven sitt faglege nivå
- For at klagaren skal få medhald, er det nok at det kan reisast tvil om gjeldande reglar er overhalde

Klage på standpunktkarakter praktisk-estetiske fag

Fag	2009	2010	2011	2012	2013
Kroppsøving	18%	14%	15%	13%	27%
Mat og helse	17 %	14%	15%	31%	17%
Kunst og handverk	10%	10%	18%	5%	3%
Musikk	4%	13%	9%	3%	9%
SUM	49%	50%	56 %	52%	56%

Klage på standpunktkarakter

- Karakterene 3 og 4: 64 % av klagenene
- Karakterene 1 og 2: 19 % av klagenene
- Karakteren 5: 17 % av klagenene
- Tilbake til skolen for ny vurdering: 70 %
- Samla medhald i 2013: 27 %
(15 % i 2012, ca 37% i 2011, ca 18 % i 2010 og 2009)
- Praktisk-estetiske fag: 56 % av klagenene

Klage på eksamenskarakter M&R

(99 klager: 14 heva, 3 sett ned, 82 ikkje medhald)

Medhald:

14 %

Nye presiseringar i heftet

STANDPUNKTKARAKTER – 2014

*Rettleiing ved behandling av klage i grunnskolen
med klageskjema*

- Når læraren ved slutten av opplæringa skal vurdere eleven sin samla kompetanse, vil eleven ha kompetanse innanfor ulike delar av faget. **Det blir difor viktig for læraren å "løfte blikket" og vurdere eleven si mestring i faget på tvers av dei enkelte kompetansemåla og hovudområda. (s. 4)**
- Om bruken av karakterstøttande prøver og tidlegare eksamensoppgåver. (s. 4)

Faglærer si fråsegn

Ei fråsegn frå faglærer skal vere konkret og må innehalde:

- Ei konkret vurdering av eleven sin individuelle kompetanse i faget i forhold til dei samla kompetansemåla i læreplanen og kjenneteikn på måloppnåing. **Ei tredeling i «høg», «låg» og «middels» kompetanse vil krevje ytterlegare presiseringar som grunngjeving for ein standpunktkarakter.**
- Ein omtale av korleis eleven er gjort kjent med kompetansemåla i faget og kjenneteikn på måloppnåing
- Ein omtale av korleis det i underveisvurderinga er lagt til rette for ulike arbeidsmåtar og vurderingsformer i faget
- Svar på det som eleven eller foreldra peiker på i klaga

Oftast ser vi at det sviktar på punktet

Faglærer si fråsegn skal innehalde:

- Ei konkret vurdering av eleven sin individuelle kompetanse i faget i forhold til dei samla kompetansemåla i læreplanen og kjenneteikn på måloppnåing. **Ei tredeling i «høg», «låg» og «middels» kompetanse vil krevje ytterlegare presiseringar som grunngjeving for ein standpunktkarakter.**

d.v.s.

I klagehandsaminga må vi ut av dokumentasjonen kunne få eit konkret bilete av kva eleven kan.

Korleis dette skal gjerast er opp til kommunar og skular. Det er ingen fasit, men lokalt arbeid med læreplanen legg eit viktig grunnlag.

Eksempel: Klipp frå faglærer si fråsegn til klage i kroppsøving (NB! gamal plan!)

- Alle hovudområda og kompetansemål var handsama på denne måten.

Trening og livsstil

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne:

Kompetansemål

- bruke leik og ulike treningsformer for å utvikle eigen kropp og helse
- praktisere og forklare grunnleggjande prinsipp for trening
- forklare samanhengen mellom fysisk aktivitet, livsstil og helse
- forklare korleis ulike kroppsideal og ulik rørslekultur påverkar trening, ernæring, livsstil og helse
- førebyggje og gje førstehjelp ved idrettsskadar

Eleven har vist:

Avgrensa faktakunnskap og innsikt samt at ho kan anvende kunnskap i praksis. Eleven kan formulere faglege spørsmål samt lage eit fungerande treningsopplegg. Eleven kan delvis forklare samanhengen mellom fysisk aktivitet og helse. Eleven har vist delvis god innsikt om usunne kroppsideal men avgrensa innsikt om ernæring, livsstil og helse. Eleven kan ikkje forklare grunnleggjande prinsipp for trening og har vist liten vilje til å praktisere i timane. Eleven kan oppfattast som demotiverande på medelevar då ho som oftast har ei negativ holdning til fysisk aktivitet. Eleven har ikkje brukt kroppsøvingstimane til å betre den allmenne helsetilstanden og har ikkje vist interesse for faget.

Samla vurdering utifrå eleven si oppnådde kompetanse i set opp mot kompetansemåla i faget:

Eleven deltar med varierende innsats og holdning til de ulike aktivitetane. Tar lite ansvar men forsøker med varierende innsats å mestre dei oppgåvene som blir gitt. Eleven har vist lite faktakunnskap i faget samt moderat vilje til forbetring. Eleven har ikkje hatt positiv innverknad på andre elevar si utvikling i faget. Eleven har etter faglærers samla vurdering:

Ein middels god måloppnåing i faget

Utifrå ei heilskapleg vurdering av eleven si måloppnåing i høve til dei samla kompetansemåla i faget Kroppsøving etter 10. trinn, er karakteren set til 4.

Mål frå læreplanen som er vurdert og dannar grunnlag for karakteren

Kunnskapsmål	Kjenneteikn på måloppnåing	Vurdering av eleven sin kompetanse
uttrykke egne meninger i diskusjoner og vurdere hva som er saklig argumentasjon	Er lite aktiv munnleg og seier lite i klassen.	Liten til middels
delta i utforskende samtaler om litteratur, teater og film	Deltek lite i samtalar	Liten til middels
lede og referere møter og diskusjoner	Deltek nesten ikkje	Liten til middels
gjennomføre enkle foredrag, presentasjoner, folkende	Kan lage gode presentasjonar med eit rimeleg godt fagleg innhald. Han e der han er nokså	Viser middels til god kompetanse
orientere seg i store tekstmengder for å finne relevant informasjon	Er flinkt til å bruke kjelder og kan på eiga hand finne ganske relevant stoff.	Har god kompetanse
bruke tekster hentet fra bibliotek, Internett og massemedier på en kritisk måte, drøfte tekstene og referere til	Flink til å leite etter stoff og les nokså bra, men treng av og til hjelp til å forstå innhaldet og tolke oppgåver.	Middels til god kompetanse

Eksempel på vurdering av eleven sin individuelle kompetanse i norsk munnleg

Eigenvurderingsskjema - Innsats

Vurderingskriterier innsats

Mål:

Gjennom handling skal du vise vilje til å samarbeide med medelever og lærer:

Måloppnåelse: I hvilken grad har du i denne perioden	Jeg har oppfylt disse kriteriene i		
	-liten grad	-middels grad	-høy grad
Fair play og samarbeid: <ul style="list-style-type: none"> Være med på å skape trivsel i timene Være raskt på plass og klar til å lytte til beskjeder fra lærer Være positiv overfor medelever og oppmuntre dem til innsats Vise evne til å samarbeide med andre elever og lærere I lagspill prøve og involvere elever som ikke behersker spillet så godt, ved å sentre til dem når det er naturlig i spillets gang Følge regler, både spilleregler og sosiale regler 	Er ofte seint på plass Ukonsentrert Er lite interessert i å samarbeide, kan opptre negativt og respektløst overfor medelever Har vansker med å innordne seg regler	Er sjelden seint på plass, har bra fokus Er samarbeidsvillig og viser respekt for medelever Klarer å innordne seg regler	Er alltid raskt på plass og fokusert Er samarbeidsvillig og konstruktiv. Viser respekt for, og er oppmuntrende for medelever Innordner seg regler, viser alltid «fair play»
Kroppslig læring: <ul style="list-style-type: none"> Prøver å løse faglige utfordringer etter beste evne uten å gi opp. Utfordrer egen fysiske kapasitet Vise interesse, initiativ og engasjement Prøve å være positiv til aktiviteter eleven ikke liker så godt, eller som ikke passer så godt for eleven 	Viser lite engasjement, er passiv i timene	Viser delvis engasjement i aktiviteter	Viser positiv engasjement i et bredt utvalg av idretter
Selvledelse og gjennomføring: <ul style="list-style-type: none"> Prøver å løse faglige utfordringer etter beste evne uten og gi opp Utfordrer egen fysiske kapasitet Viser evne til selvstendighet, ved for eks. å delta aktivt selv om lærer ikke «alltid holder øye med eleven» Hjelpe til å rydde etter timen, og hjelpe til å holde orden i garderoben 	Kan hjelpe til å rydde, men sjelden på eget initiativ	Hjelper til med rydding, ofte på eget initiativ	Hjelper alltid til med rydding uoppfordret
Kunnskap og forståelse <ul style="list-style-type: none"> Utfordrer egen fysiske kapasitet 	Har liten kunnskap og forståelse i de ulike aktivitetene	Har noe kunnskap og forståelse i de ulike aktivitetene	Har mye kunnskap og forståelse i de ulike aktivitetene

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Eleven sin individuelle kompetanse – Eit eksempel frå mat og helse

KRITERIER	KARAKTER 1 - 2	KARAKTER 3 - 4	KARAKTER 5 - 6
MAT OG LIVSSTIL:			
<i>Har på forkle og ev hårstrikk</i>	Bruker ikke /bruger sjelden forkle/ev. hårstrikk	Må minnes om å bruke forkle/ev.hårstrikk. Har rent forkle.	Tar på forkle/ev. hårstrikk uoppfordret. Har rent forkle.
<i>Vasker hendene</i>	Vasker hender sjelden	Vasker hender som oftest	Vasker alltid hender alltid
<i>Behandler matvarene hygienisk, gjennomfører hygienisk oppvask/renhold/orden</i>	Kjenner ikke reglene for god hygiene. Følger ikke reglene tilfredsstillende	Kjenner reglene for god hygiene. Kan i stor grad følge reglene.	Kjenner reglene for god hygiene. Følger alle reglene og kan begrunne hvorfor reglene er slik.
<i>Arbeider effektivt, stille, selvstendig og tar initiativ</i>	Trenger mye veiledning og hjelp. Arbeider ukonsentrert.	Trenger noe veiledning. Arbeider mindre effektivt.	Arbeider selvstendig og effektivt. Tar initiativ.
<i>Skal kunne bruke mål og vekt</i>	Viser liten mestring av måleenheter.	Trenger noe hjelp ved bruk av mål og vekt.	Har forståelse for alle måleenheter og kan bruke dem.
<i>Skal kunne lese, forstå, vurdere og ev. endre oppskrifter</i>	Følger ikke oppskriften.	Trenger hjelp til å lese og forstå en oppskrift.	Kan lese, forstå, vurdere og ev. endre en oppskrift.
<i>Skal kunne de ulike matlagingsmetodene: gjærdeig, piskedeig, røredeig, koking, steking, hvit saus, brun saus, rød saus, grateng/suffle og ulike rører</i>	Trenger mye hjelp under matlagingen.	Trenger noe hjelp under matlagingen.	Behersker de ulike matlagingsmetodene og kan forstå og begrunne disse.
<i>Skal kunne redegjøre for de ulike næringsstoffene: karbohydrater, proteiner, fett, vitaminer og mineraler</i>	Har liten kunnskap om næringsstoffene og deres virkning for helsen.	Har noe kunnskap om næringsstoffene og deres virkning for helsen.	Har svært god kunnskap om næringsstoffene, hvilke kilder som gir de ulike næringsstoffene, og hvilken virkning disse har for helsen.
<i>Skal kunne vite hvilke næringsstoffer matvarene inneholder</i>			
<i>Skal kunne redegjøre for sammenhengen mellom livsstil, kosthold og helse</i>			
<i>Skal ha kunnskap om de ulike matvaregruppene</i>			
<i>Skal kunne bruke internett til å finne opplysninger om mat og helse</i>	Kan hente ut opplysninger om mat og helse fra internett, kan i liten grad nyttiggjøre seg disse.	Kan hente ut opplysninger om mat og helse fra internett og kan i noen grad nyttiggjøre seg disse.	Kan hente ut relevante opplysninger om mat og helse fra internett, samt vurdere og nyttiggjøre seg disse.

Trygg framtid for folk og natur